

การจัดการเรียนสอนโดยใช้ กระบวนการวิจัยเป็นฐาน

เจ้าของโครงการ : คณะเกษตรศาสตร์

Good practice presentation - 6 January 2012

คณะกรรมการ

- ประธานคณะกรรมการโครงการ :
คณบดีคณะเกษตรศาสตร์
- ประธานคณะทำงาน :
รศ.ดร.นุชรีย์ คิริ

ที่มา:

- มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย
- การปรับปรุงหลักสูตรตามกรอบ TQF
- การจัดการเรียนการสอนโดยมีการวิจัยเป็นฐาน

เป็นกระบวนการสร้างบัณฑิตที่แน่นให้....

ผู้เรียนสามารถคิด ประดิษฐ์ สร้างสรรค์

ผู้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้และวิธีการแสวงหาความรู้

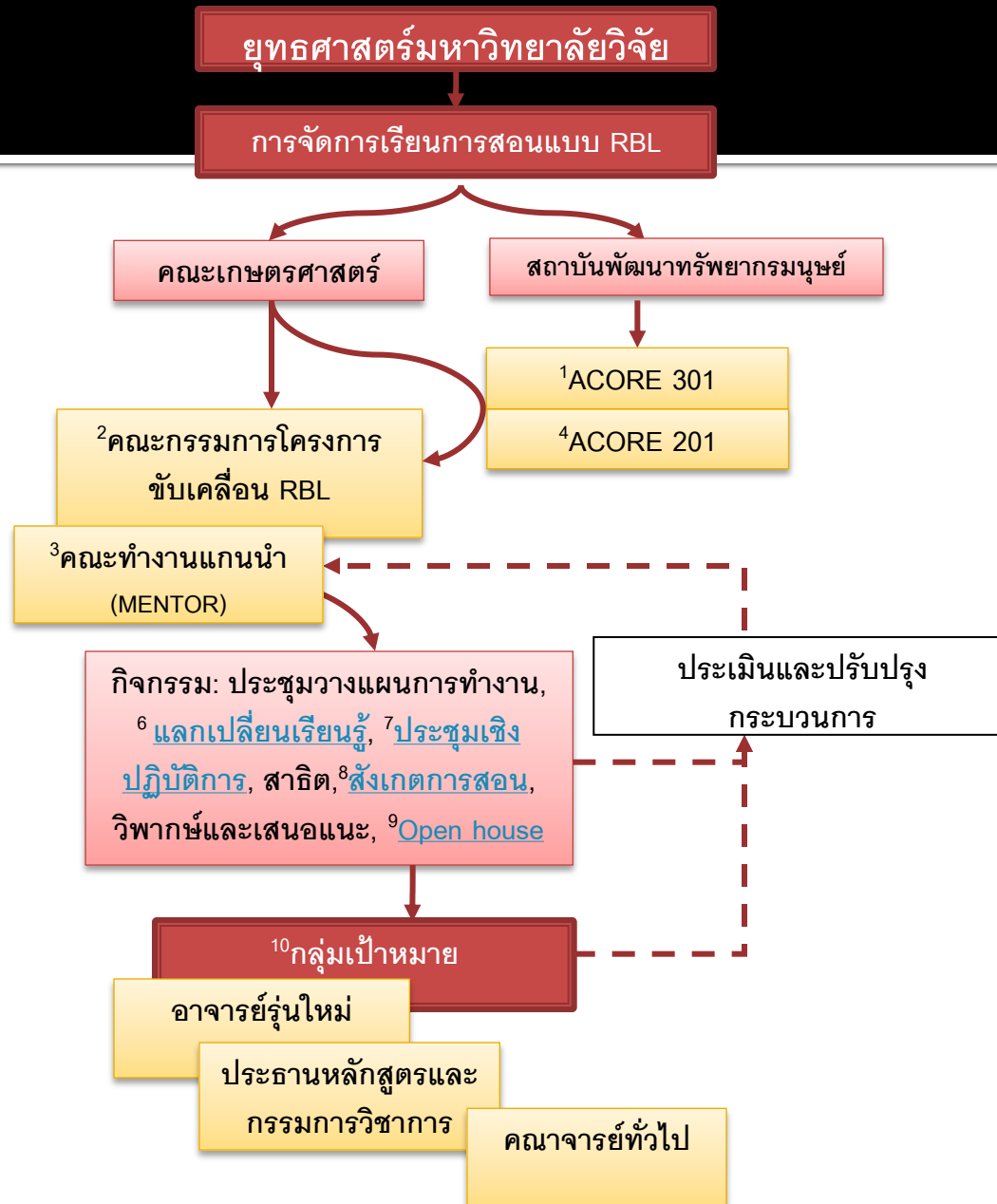

วัตถุประสงค์

- ให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนโดยมีการวิจัยเป็นฐานในทุกหลักสูตร
- พัฒนาคณาจารย์ให้มีความรู้ความเข้าใจและจัดการเรียนการสอนแบบ RBL
- พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อนำไปสู่บัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยผ่านกระบวนการเรียนการสอนแบบ RBL

กระบวนการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน

การจัดการการเรียนการสอนแบบ RBL (Acore 301) :

อบรมหลักสูตรผู้นำ รศ.ดร. นุชรีร์ย คิริ

27 August – 4 September 2010

การดำเนินการ

- พบคนบดีเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการ
- คณะมีคำสั่งที่ 634/2553 วันที่ 30 กันยายน 2553
- คณะมีคำสั่งที่ 799/2553 วันที่ 29 พฤศจิกายน 2553
- อนุมัติงบประมาณ 60,000 บาทในการดำเนินงาน

1. การสร้างคณะทำงานแกนนำ (mentor)

- การสร้างองค์ความรู้ให้คณะทำงาน
ศึกษาข้อมูลการจัดการเรียนรู้ RBL
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณะทำงาน

- เชิญวิทยากรมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้

Dr. Pruthikrai Mahatanankoon

ผศ.ดร.ธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์

ผศ.ดร.อังคณา ตุงคะสมิต

เชิญวิทยากรมาร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้

11 พฤศจิกายน 2553

Dr. Pruthikrai Mahatanankoon
Illinois State University

“ ประสพการณ์การสอนและวิจัยในยุคแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศ ”

เชิญวิทยากรมาร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้:

ผศ. ดร. ชีรชัย เนตรถนอมศักดิ์

25 พฤศจิกายน 2553

บรรยายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนโดยมีการวิจัยเป็นฐาน

เชิญวิทยากรมาร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ผศ. ดร. อังคณา ตุงกะสมิต

14 ธันวาคม 2553

“ การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ”

การสร้างองค์ความรู้ให้คณะทำงานแกนนำ

- เข้าอบรมหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิจัยเป็นฐาน (Acore 201)
- สถาบันพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มคณะทำงาน

- ประชุมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มคณะทำงาน
- พัฒนารายวิชาที่สอนให้มีการจัดการเรียนการสอนแบบ RBL
- นำวิชาที่พัฒนาแล้ว และ มคอ.3 มานำเสนอ

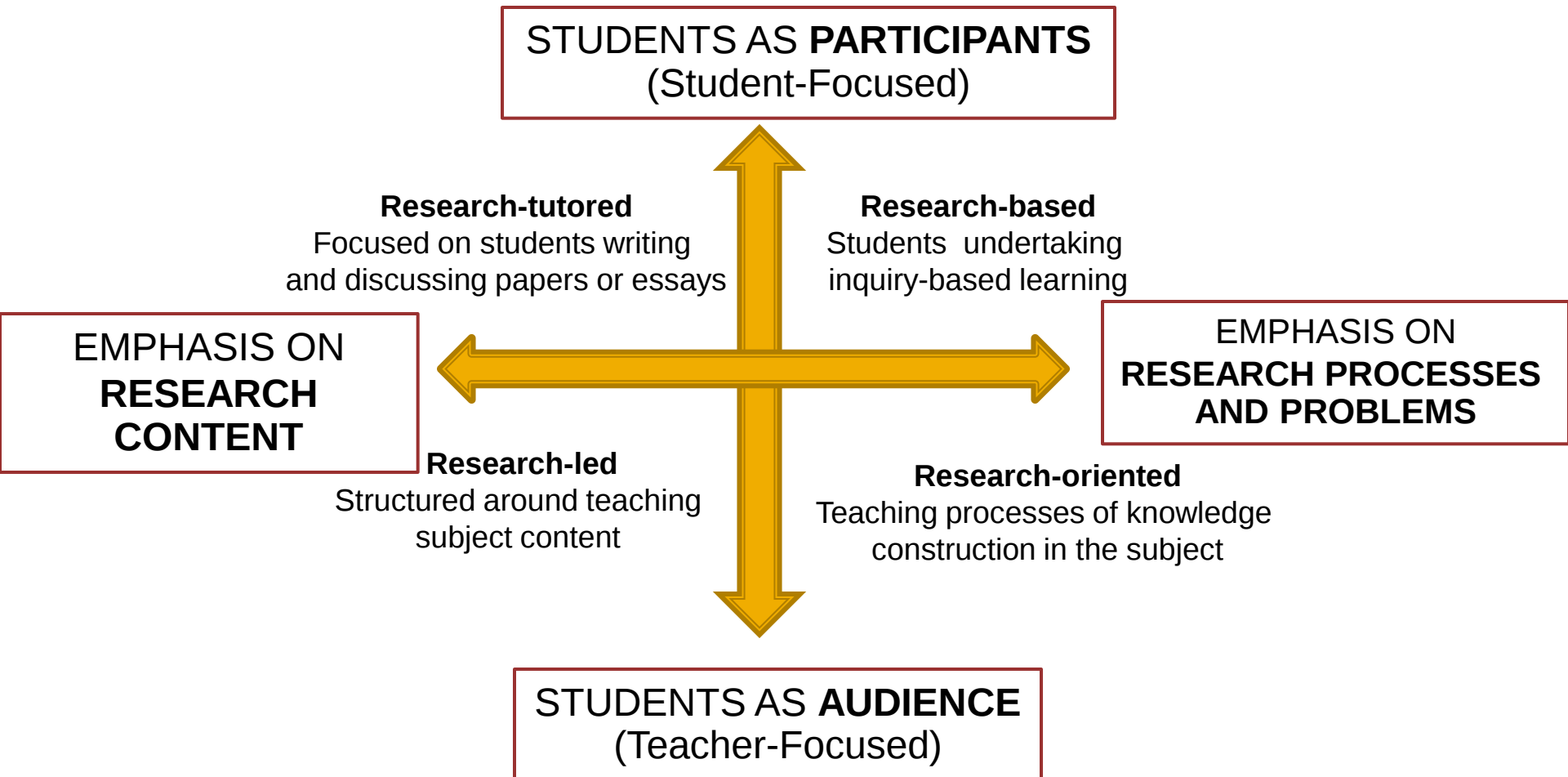

3. การขยายผลสู่คณาจารย์เป้าหมาย

- ประชุมเชิงปฏิบัติการ (12 พค. 2554)
- กรอบแนวคิดการจัดการเรียนรู้
โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน และใช้
ในการจัดทำมคอ.3
- สาธิตและนำเสนอตัวอย่าง
รายวิชาที่จัดการเรียนการสอน
แบบ RBL

ประชุมเชิงปฏิบัติการ: ถ่ายทอดกรอบแนวคิด RBL

นำเสนอตัวอย่างรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนแบบ RBL โดย คณะทำงานแกนนำ

- รายวิชาแตกต่างขนาดชั้นเรียน
- รายวิชาแตกต่างขนาดชั้นปี
- รายวิชา บรรยาย ปฏิบัติการ
- รายวิชาในเชิงบูรณาการ
- รายวิชาทางด้านสังคมศาสตร์ เช่น
วิชาทางเศรษฐศาสตร์ และวิชา
ส่งเสริมการเกษตร

4. การพัฒนาคณาจารย์กลุ่มเป้าหมาย

- ประชุมเชิงปฏิบัติการ (25 พค. 2554) ให้คณาจารย์เป้าหมาย นำเสนอรายวิชาที่สอน
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้คำแนะนำการสอดแทรก RBL ในวิชาโดยคณะทำงาน
- ประเมินผลเพื่อการพัฒนาต่อไป

คณาจารย์เป้าหมายนำเสนอรายวิชาที่สอน

เข้าร่วมสังเกตการสอนในรายวิชาที่มีการจัดการแบบ RBL ของคณะทำงาน

■ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้าน

การสอน:

คณาจารย์เข้าร่วมสังเกต

การสอน

4. แผนการพัฒนาคณาจารย์กลุ่มเป้าหมาย

- พิจารณากลุ่มเป้าหมายที่ตั้งใจให้เข้าอบรมหลักสูตร **ACore 201** และกลั่นนำเสนอแลกเปลี่ยนสิ่งที่เรียนรู้จากการอบรม
- แผน คณาจารย์ที่เข้ารับการอบรม ACore201 รวม 4 รุ่น 20 คน
- มีรายวิชาที่มีการเรียนการสอนแบบ RBL ทั้งระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา ไม่น้อยกว่า 20 วิชา

5. การขยายผลสู่คณาจารย์หน่วยงานอื่น

- โครงการ open house (19 ส.ค. 2554) จัดโดยสำนักนวัตกรรมการ
 - 14 คณะและวิทยาเขต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- เพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้การสอนระหว่างคณาจารย์

Institute of Learning and Teaching Innovation

Open House

แลกเปลี่ยนเรียนรู้
การจัดการเรียนการสอน
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักนวัตกรรมการเรียนการสอน

**กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสอนที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ (Open House)**

โครงการสนับสนุน ส่งเสริม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ รุ่น 1

แกนนำจากคณะเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์นุชรี ศรี

วันที่ 19 สิงหาคม 2554 เวลา 13.00-16.00 น.
ณ ห้องเรียน อาคาร 8 คณะเกษตรศาสตร์

Open House

คณะทำงานนำเสนอ แลกเปลี่ยนประสบการณ์
สอนรายวิชา RBL ของคณะเกษตรศาสตร์

Open House

การสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียน

Open House

ประเมินผลการดำเนินการจัดการ **RBL** จากสำนักงาน
วัดิกรรม โดยการสัมภาษณ์นักศึกษาในชั้นเรียน

5. การขยายผลสู่คณาจารย์หน่วยงานอื่น (ต่อ)

- ประธานคณะทำงาน (รศ.ดร. นุชรีย์ ศิริ) ได้รับเชิญเป็นวิทยากร **Acore 201**
- รุ่น 3: 28 กค. 54 (ศธ. 0514.1.50/770)
- รุ่น 4: 2 ธค. 54 (ศธ. 0514.1.50/1289)

6. การขยายผล : กลุ่มเป้าหมาย

7. การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบ RBL ลงสู่หลักสูตร

- สามารถจัดการเรียนการสอนแบบ RBL ในการปรับปรุงหลักสูตรของทุกสาขาวิชา
- จากการประเมินผลการดำเนินงานต่างๆแล้ว ควรเริ่มต้นที่การจัดทำ มคอ 3 ที่ไม่ยุ่งยาก
- พัฒนา program (MKO MAGIC) ซึ่งทำให้การจัดทำ มคอ.3 สามารถทำได้ภายใน 30 นาที โดยมีแผนการสอนด้าน RBL เป็นส่วนประกอบชัดเจน
- ให้ความรู้เรื่องกระบวนการเรียนการสอนแบบ RBL แก่บุคลากรของคณะ

A background image of a dense, misty forest with sunlight filtering through the trees, creating a magical atmosphere.

การจัดทำ มคอ.3 ภายใน 30 นาที

MKO-Magic.V.1.1

รศ.ดร.มนต์ชัย ดวงจินดา

มคอ - เมจิก

- เป็นโปรแกรมที่ช่วยให้คณาจารย์สามารถจัดทำ มคอ 3 ประกอบรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบได้สะดวกขึ้นตามข้อกำหนด **TQF** ของ สกอ
- โดยคณาจารย์สามารถออกแบบการพัฒนา 5 ด้าน (คุณธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์สื่อสาร) ได้จากตัวเลือก
- รวมถึงออกแบบวิธีการสอน การประเมินผล ได้ด้วยตนเอง สามารถระบุกิจกรรมและสื่อที่ใช้ในการสอนตามหัวข้อที่สอนได้ง่ายขึ้น

☰ เมนูหลัก - MKO MAGIC 1.1

2.1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา (วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมรายวิชา)

อธิบายกฎการถ่ายทอดพันธุกรรมในสัตว์สองลักษณะที่เป็นและไม่เป็นไปตามกฎของเมนเดล
เข้าใจเชิงความผันแปรในประชากรและการวิเคราะห์ความถี่ยีนในระดับประชากร
เข้าใจลักษณะเชิงคุณภาพและปริมาณในสัตว์
การวิเคราะห์ค่าอัตราพันธุกรรม อัตราซ้ำ และค่าสหสัมพันธ์ทางพันธุกรรม

ระเบียบ: 4 จาก 4 ☒ ไม่มีตัวกรอง ค้นหา

- ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย
- เพิ่มการเรียนการสอนด้านการใช้งานวิจัยเป็นฐาน
- เพิ่มการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- เพิ่มการเรียนการสอนด้านการใช้กิจกรรมในชั้นเรียน
- เพิ่มทักษะด้านการปฏิบัติและภาคสนาม
- เพิ่มความสามารถด้านการใช้ทักษะชีวิต
- เพิ่มความสามารถด้านการสื่อสาร
- เพิ่มความสามารถด้านการคิดและแก้ปัญหา
- เพิ่มความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

OK

เพื่อปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย เพิ่มการเรียนการสอนด้านการใช้
กิจกรรมในชั้นเรียน เพิ่มความสามารถด้านการใช้ทักษะชีวิต

Delete

มคอ. เมจิก

เมนูหลัก - MKO MAGIC 1.1

1. ข้อมูลทั่วไป 2. วัตถุประสงค์ 3. การดำเนินการ 4. การพัฒนา 5.1 แผนการสอน (บรรยาย) 5.1 แผนการสอน (ปฏิบัติ) 5.2 แผนประเมิน 6. เอกสารประกอบ 7. การปรับปรุงรายวิชา พิมพ์

☒ ด้านคุณธรรม ☐ ด้านความรู้ ☐ ด้านทักษะทางปัญญา ☐ ด้านความสัมพันธ์ ☐ ด้านการวิเคราะห์และสื่อสาร ☒ แผนการพัฒนา ☐ วิธีการสอน ☐ การประเมินผล

>> คลิกในกรอบเพื่อเลือกการพัฒนา

มีวินัย ตรงต่อเวลา ขยัน อดทน มีความรับผิดชอบต่องานของตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม เคารพระเบียบข้อบังคับขององค์กรและสังคม
ตระหนักในคุณค่า ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสาธารณะ เสียสละ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
มีภาวะความเป็นผู้นำ และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น
สามารถวินิจฉัยปัญหาข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญของการจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพโดยใช้ดุลยพินิจทางคำ
เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์
มีจรรยาบรรณทางวิชาการ และวิชาชีพ

>> คลิก OK เพื่อสร้างแผนพัฒนา

1) มีวินัย ตรงต่อเวลา ขยัน อดทน มีความรับผิดชอบต่องานของตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม เคารพระเบียบข้อบังคับขององค์กรและสังคม
2) มีภาวะความเป็นผู้นำ และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น
3) มีจรรยาบรรณทางวิชาการ และวิชาชีพ

>> Curriculum Map

☒ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☒ 6 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3

ในการพัฒนาแต่ละด้านให้ป้อนในแต่ละ
ตัวเลือกให้ครบ ได้แก่ แผนพัฒนา วิธีการ
สอน และการประเมินผล

เลือกแนวทางการพัฒนา 5 ด้านตามเกณฑ์สกอ
จากตัวเลือก (*สามารถแก้ไข ลบ หรือเปลี่ยนแปลง
ข้อความได้ในกล่องด้านล่าง)
จากนั้นคลิกปุ่ม OK

มคอ. เมจิก

เมนูหลัก - MKO MAGIC 1.1

1. ข้อมูลทั่วไป 2. วัตถุประสงค์ 3. การดำเนินการ 4. การพัฒนา 5.1 แผนการสอน (บรรยาย) 5.1 แผนการสอน (ปฏิบัติ) 5.2 แผนประเมิน 6. เอกสารประกอบ 7. การปรับปรุงรายวิชา พิมพ์

Item	สัปดาห์ที่	เนื้อหาหัวข้อ	วัตถุประสงค์	#	แบบ	กิจกรรม	สื่อการสอน	สื่อ	ผู้สอน
▶ 1	1-2	บทนำ	แนะนำการเรียนเบื้องต้น	6	บรรยายโดยใช้สื่อประกอบ เช่น สไลด์		สไลด์ (powerpoint), เอกสารประกอบการ		วุฒิ ไกร
2	3	การผสมพันธุ์สัตว์เบื้องต้น	เรียนรู้หลักการผสมพันธุ์สัตว์	3	ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง วัดด้วยรวม		เอกสารประกอบการสอน el learning		มนต์ชัย
3	4	พันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ	เรียนรู้การเกิดความแปรในระดับประชากร						
*									

ป้อนข้อมูลแผนการสอนเรียงลำดับหัวข้อ

กิจกรรม

- ☐ บรรยาย
- ☐ บรรยายโดยใช้สไลด์ สไลด์มีเดีย
- ☐ อภิปรายกลุ่มและนำเสนอหน้าชั้น
- ☒ ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง ทำรายงาน
- ☒ ชมการสาธิต ศึกษาจากการจำลองแบบ ศึกษากรณีตัวอย่าง
- ☐ สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ☐ สอนโดยเน้นการใช้งานวิจัยเป็นฐาน
- ☐ เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ทัศนศึกษา ปฏิบัติงานนอกสถานที่
- ☐ ฝึกปฏิบัติการ
- ☒ ทำโครงงาน ทำการสำรวจ ทำการทดลอง หรือสร้างสิ่ง
- ☐ ทำข้อตกลงร่วมในแนวปฏิบัติด้านการวินัย การตรงต่อเวลา และการรับผิดชอบในชั้นเรียน
- ☐ สอนแบบมีส่วนร่วม กิจกรรมเกม จัดได้ว่าที่
- ☐

มคอ. เมจิก

เมนูหลัก - MKO MAGIC 1.1

1. ข้อมูลทั่วไป 2. วัตถุประสงค์ 3. การดำเนินการ 4. การพัฒนา 5.1 แผนการสอน (บรรยาย) 5.1 แผนการสอน (ปฏิบัติ) 5.2 แผนประเมิน 6. เอกสารประกอบ 7. การปรับปรุงรายวิชา พิมพ์

7.1 การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

Item: นักศึกษาตอบแบบประเมินการจัดการเรียนรายวิชา
นักศึกษาตอบแบบประเมินการจัดการเรียนรายวิชา
นักศึกษาตอบแบบประเมินการสอนของอาจารย์ผู้สอน
* นักศึกษาให้สัมภาษณ์กับผู้สังเกตการณ์
นักศึกษาสะท้อนความคิดเห็นการจัดการเรียนการสอนรายวิชาในคาบสุดท้าย

7.2 กลยุทธ์การประเมินการสอน

Item: แบบประเมินการเรียนการสอนออนไลน์ของมหาวิทยาลัย
ประเมินโดยกรรมการบริหารหลักสูตร
*

ระเบียน: 1 จาก 2

7.3 การปรับปรุงการสอน

Item: ประชุมหรือสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในระดับ
เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาด้านการเรียนการสอน ปีละ 1 ครั้ง
*

ระเบียน: 1 จาก 2

7.4 การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

Item: การทวนสอบจากผลการสอบย่อยและการสอบกลางภาค
กำหนดสอบก่อนและหลังการเรียนรายวิชา

ระเบียน: 1 จาก 2

7.5 การทบทวนและวางแผน

Item: ประเมินหลักสูตรและปรับปรุง
รับฟังข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา
*

ระเบียน: 1 จาก 2

การปรับปรุงรายวิชา สามารถระบุ
ได้สะดวกจากตัวเลือกหรือพิมพ์ลงในช่องว่างโดยตรง
ช่วยให้การป้อนข้อมูลกลยุทธ์การ
ประเมิน, การปรับปรุง, การทวน
สอบมาตรฐานการสอนทำได้
สะดวกขึ้น

■ พิมพ์ หรือ Save ใรูป PDF

1.1	รหัสและชื่อรายวิชา 137851 ทฤษฎีการประมาณค่าทางพันธุกรรมในการผสมพันธุ์สัตว์ Genetic Estimation Theory in Animal Breeding
1.2	จำนวนหน่วยกิต 3 (2-3-5)
1.3	หลักสูตรและประเภทของรายวิชา เป็นรายวิชาเฉพาะสาขา ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

1.1	รหัสและชื่อรายวิชา	137881 ทฤษฎีการประมาณค่าทางพันธุกรรมในการผสมพันธุ์สัตว์ Genetic Estimation Theory in Animal Breeding
-----	--------------------	---

1. คุณธรรม จริยธรรม						2. ความรู้						3. ทักษะทางปัญญา						4. ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความ รับผิดชอบต่อสังคม						5. ทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสารและการ เทคโนโลยีสารสนเทศ					
1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	5.6
●	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

ปัจจัยที่ทำให้ประสบผลสำเร็จ (Key success factor)

- การสนับสนุนและมีส่วนร่วมของผู้บริหารสูงสุด
ของคณะ : นโยบาย และสนับสนุนงบประมาณ
- คณะทำงานเป็นกลุ่มผู้ที่สนใจพัฒนากระบวนการเรียน
การสอน มีประสบการณ์ด้านการเรียนการสอน
- วิธีการดำเนินการขยายเครือข่ายอย่างเป็นขั้นตอนจาก
กลุ่มแกนนำที่เป็นอาจารย์พี่เลี้ยง สู่กลุ่มเป้าหมาย
ประธานหลักสูตร กรรมการวิชาการ และคณาจารย์
ทั่วไปตามลำดับ
- มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ขอบคุณค่ะ

